

4x.o.Matějovi

- Narodil se 13. prosince 1975 v Brně.
- Po absolutoriu na JAMU strávil dvě sezony v divadle Husa na provázku. Od roku 2000 je členem souboru Činoherního klubu.
- Napsal scénáře k televizním filmům Cizí příběh a Trojí život. Jeho hra Poutníci do Lhasy se donedávna hrála v Činoherním klubu.
- Za literární debut Horowitz byl nominován na cenu Magnesia Litera. Jeho třetí kniha, Lovci švábů, právě právě vyšla v Nakladatelství Host.

NADHLED je důležitý

Jeho tvář znají diváci především ze seriálu Policie Modrava a také návštěvníci Činoherního klubu. **MATĚJ DADÁK** ale není „jen“ herec, napsal rovněž scénáře, divadelní hru a právě mu vychází třetí kniha.

Narodil se do ryze umělecké rodiny. Jeden dědeček (Otakar Dadák) byl herec, druhý dědeček (Stanislav Fišer) byl herec a divadelní režisér, maminka výtvarnice rekvizit a tatínek jevištní mistr. „Co obnáší divadlo, jsem viděl už od dětství, vždyť jsem v tom vyrůstal. Ono to divadelní zákulisí zas není tak prudec atraktivní, aby člověk, sotva se naučí mluvit, nadšeně vykřikoval: Jdu k divadlu!“ líčí Matěj Dadák. Cestu k herectví si našel, když se jako kluk přihlásil do dětského divadelního souboru Mraveneček. Později se stal členem Studia Dům při divadle Husa na provázku. Tam strávil po absolutoriu JAMU dvě sezony. Poté mu ale vstoupil do cesty Činoherní klub, na jehož scéně působí už dvaadvacet let.

Co vás tady takovou dobu drží?

Pořád je to slušná adresa. Tohle divadlo bylo vždy skvělé v tom, že dávalo umělcům svobodu. Někteří kolegové se navzájem třeba ani moc nemuseli – protože se nemuseli muset. Bez té diverzity a vzájemného respektu by z toho možná byla jen řadová a zaměnitelná scéna. Vážím si času, který v tom „klubu“ trávím, a stejně tak si víc a víc vážím času, kdy tam ani nepáchnu. Potřebuju dělat i další věci, to ostatně potřebujeme všichni.

Pravděpodobně máte na mysli svoji literární činnost. Vám už vyšly dvě knihy a...

... právě mi přibyla třetí. Jmenuje se Lovci švábů a vyšla v Nakladatelství Host.

Když jsem si četla anotaci, zamrazilo mě, jak moc je vaše nová kniha aktuální. Nevyděsilo to trochu i vás?

Aktuální byla, už když jsem ji psal – i když se odehrává v budoucnosti, poblíž hermeticky uzavřené česko-polské hranice, po rozpadu Evropy i všech ekonomických a bezpečnostních organizací včetně OSN. Jediným fungujícím byznysem v kraji je obrovská těžební plošina, která nahrazuje ukončené dodávky energií a surovin z globálních trhů. Pracuji na ní uprchlíci ze zemí, které zmizely z mapy. Necítí se vítání, ale zároveň nikam nemohou, protože je nikam jinam nepustí. Místní na tom nejsou o moc líp, nevypadá to totiž úplně na svobodnou společnost. To jsou jen kulisy pro dramatický příběh.

I v „dystopickém“ světě totiž lidi touží po lásce, přátelství, realizaci, dětech, v tomto případě i po odhalení jednoho velkého tajemství. Je to drama. Dal jsem si záležet, aby Lovci švábů čtenáři nedali spát, dokud nedočte. A věřím, že by kniha fungovala před patnácti lety stejně jako teď nebo za patnáct let.

Kde píšete?

Mám pronajatou kancelář. Vzhledem ke třem dětem je to nezbytná věc, protože v kavárnách se – při mé spotřebě kávy – nedoplatíte a klid tam taky není. A psát pravidelně doma? To pak spolu se psaním paralelně řešíte i krájení cibule na guláš, výměnu vodovodní baterie a nespočet neodkladných dotazů. Nedá vám to a nedají to ani oni vám.

... a když se kluci perou...

Nasadím sluchátka s aktivním potlačením hluku. Ale to je zase nebezpečné, protože nevíte, jestli už neteče krev. A jestli nepoteče i ta vaše. Mají klacky...

Do Činoherního klubu vás přizval režisér Martin Čičvák...

Ano, na zkoušení Vojcka. Byli jsme spolužáci z JAMU.

Po škole jste nastoupil do divadla Husa na provázku a pak jste odjel do Států. Proč?

Na Provázku tehdy pořád hráli všichni ve všem. Jednotlivec neměl příliš velkou váhu. Takové pachtění. Škoda mladého života, řekl jsem si a odjel do USA. Pracoval jsem i s variantou, že v cizině zůstanu, ale když se potvrdilo, že a předjednaná nabídka zkoušet v Činohráku platí, vrátil jsem se do vlasti.

Když jste byl ve Státech, tak jste se vrhl do pracovního procesu...

Dělal jsem leccos – číšníka v nóbl restauraci na Broadwayi, parkování aut, elektrikařské práce, sádkokartonáře, roznášel jsem jídlo po kancelářích po Manhattanu, bylo mi to fuk... New York mě naprosto uhranul a pohltit. Vždycky když tam vystoupím z letadla, mám pocit, že jsem doma. Dodnes. Miluju taky národní parky a přírodu na západě USA a těším se, že až děti vyrostou, vezmu tam rodinu kempovat.

Většina herců, kteří odjeli do ciziny, měli větší či menší ambice zkusit hrát i tam.

Tak tohle já vůbec neměl. Mě naopak bavilo to, že jsem mohl úplně vypnout a dělat naprosto odlišnou práci. Bylo mi jedno jakou, všechno bylo zajímavé, v tom věku. Vydělal jsem si prostě na pobyt i na cestování a to mi stačilo. Bylo to pro mě velmi důležité, každý rok o divadelních prázdninách zase co nejrychleji vypadnout zpátky do USA. Obecně lidi od divadla mají tendence se sdružovat v partách. Společně se plácát po rameni a společně

plakat. Jenže když člověk vyjde ven, na ulici, tak devadesátí devíti procentům kolemjdoucích je divadlo úplně šumafuk. Řeči u divadelního baru nezajímají ještě o jedno procento kolemjdoucích víc. Vždyť je to jenom divadlo! Neznamená to, že bych nebral divadlo stejně vážně jako před dvaceti lety nebo že bych propadl rutině. To určitě ne. Divadlo pořád miluju. Jen myslím, že nadhled je důležitý. Skoro stejně jako talent.

Máte před premiérou inscenace Kočka na rozpálené plechové střeše. Jaká je vaše postava?

Hraju Goopera, on si myslí, že jako jediný z příbuzných normálně funguje, a snaží se rodinu a její „hodnoty“ zachránit. Postoje jednotlivých postav jsou u Tennesseeho Williamse velmi důležité – máme už takovou zkušenost s veleúspěšnou Tramvají do stanice Touha. Moc si přeju, aby Kočka zabodovala taky. Kočku hraje šelmovsky Anička Fialová, kočku rivalku Gábina Míčová, kočku matku Naďa Konvalinová, kocoura oslavence Vladimír Kratina, kocoura násosku Honza Hájek, plus já, mně řikajme klidně... pejsek..., a tím to hasne. Díky skvělé koncepci Martina Čičváka je to relativně komorní obsazení. Přijďte se mrknout!

Odskakujete si i do jiných divadel?

Nechci teď. Už bych větší frekvenci představení v měsíci ani nechtěl. Ty doby, kdy člověk v pátek dozkoušel a v pondělí s velkou chutí začal zkoušet zas, a mezitím se málem nudil, jsou už dávno pryč. Dnes už si vážím času pro sebe. Rodina ho spolkně víc než dost. A venku je taky o poznání lepší vzduch než po těch sklepech, co znamenají svět.

Kde se ve vás vzal herecký talent, je zřejmé. Ale kde se vzal ten literární?

Od dětství jsem vášnivě četl. Tak nějak „užitně“ jsem se uplatňoval třeba při úpravách textů během zkoušení. No a pak jsem napsal první scénář pro televizi. A mezi verzemi a čekáním na schvá-

lení jsem napsal první prózu. Nějakou dobu už se tím zabývám, v různých žánrech, leccos mám rozpracované. No a dnes si bez psaní nedokážu svůj život představit. Snad si to budu moct vždycky dovolit, ten luxus – psát si.

Vaší partnerkou je Petra Hřebíčková. Hráli jste spolu někdy?

Hráli, ale nestojí to za řeč. Ani bychom se společně práci nebránili, ale muselo by to stát za to. A muselo by se to zvládnout produkčně a logisticky. Je nás moc.

Je Petra první, kdo čte vaše knihy nebo scénáře?

Ano. Koukám jí přes rameno, zajímá mě, ve které pasáži zrovna je, a snažím se pozorovat její mimiku. Což ona nesnáší. Když četla knížku Lovci švábů, která je místy trochu drsná, kroutila hlavou a říkala, že by ji zajímalo, kde se to ve mně bere.

A kde se to ve vás bere?

Člověk nemůže ignorovat svět, ve kterém žije. Zrovna se zatajeným dechem sleduju prezidentské volby ve Francii. „Šikovných“ pravicových extremistů a populistů je v Evropě zahrabaných víc než dost. To může spolu s krizí nakumulovat tolik

zla! Je tu spousta frustrovaných lidí a krize taky jen tak neskončí. Není teď doba na psaní Saturnina, bohužel. Nebo aspoň mně by to nešlo.

Nenapadlo vás, že byste napsal knížku z hereckého prostředí?

Nic takového mě nikdy nenapadlo a doufám, že ani nenapadne.

Doplňují se tyhle vaše profese?

Obojí je to práce se slovem, ale tím to končí. Vlastně mi vadí, když moje knihy někdo posuzuje třeba z pohledu: „Aha, to napsal ten herec!“ No a co? Ano, určitě existuje pár blbých herců, ale zdaleka ne všichni vydávají knihy v prestižních nakladatelstvích.

Psaní je hodně osamělá práce...

Jako herec před diváky předstírám, že jsem někdo jiný. Jako autor jsem sám sebou. Osamělý jsem ale jen do té doby, než si to někdo přečte. ■

Alida Horváthová

► Jako podporučík Vítek v seriálu Policie Modrava, na snímku s Filipem Tomsou.

Na prknech Činoherního klubu v inscenaci Tramvaj do stanice Touha.